

VYJÁDŘENÍ ŠKOLITELE

PhDr. IRENA KOZMANOVÁ

CELKOVÉ HODNOCENÍ STUDENTOVA STUDIA

Kol. Kozmanová realizovala v letech 2007–2015 doktorské studium na Ústavu světových dějin Filozofické fakulty Univerzity Karlova v Praze. Od roku 2014 se jednalo o tzv. „dvojitý doktorát“ s Universiteit Antwerpen (Fakulteit Letteren en Wijsbegeerte, Power in History. Centre for Political History).

Během studia se aktivně zapojila do pedagogické a vědecké činnosti ústavu. Vyučovala kurzy: Úvod do studia historie (2007/2008, 2009/2010), Obecné dějiny novověku I (2007/2008). Organizovala exkurzi k předmětu Úvod do studia historie (Berlín, červenec 2011).

Publikovala studie:

- KOZMANOVÁ, Irena, SOBĚHART, Radek, STELLNER, František, „Kulturní obrat“ jako impuls pro spojení hospodářských a politických dějin?, in: Nové přístupy k metodologii hospodářských a politických dějin, ed. Irena Kozmanová, Praha 2013, s. 10–44.
- KOZMANOVÁ, Irena, Kindergartenpolitik. Die Vorschulerziehung der BRD der 50er-60er Jahre als Feindbild, in: Multinationale Reiche im 19.–20. Jahrhundert, ed. Pavel Szobi, Prag 2012, s. 122–138.
- KOZMANOVÁ, Irena, „Rodina jako garant přetrvávání nerovnosti mezi lidmi“? Argument rovnosti šancí v předškolní výchově ve Spolkové republice Německo na přelomu šedesátých a sedmdesátých let 20. století. Příklad frankfurtského projektu KITA 3000, in: Role státu v německém hospodářství 20. století, III., ed. Martina Soukupová, Martin Kovář, Praha 2011, s. 199–233.
- KOZMANOVÁ, Irena, SZOBI, Pavel, Zaměstnanost žen v pohledu dvou německých států v 1. polovině 50. let, in: Role státu v německém hospodářství 20. století, III., ed. Martina Soukupová, Martin Kovář, Praha 2011, s. 263–282.
- KOZMANOVÁ, Irena, Fridrich Vilém Braniborský a jeho místodržitelé. Panovník v kontextu vícenásobné vlády 17. století, in: Český časopis historický 108, 2010, č. 4, s. 637–663.
- KOZMANOVÁ, Irena, Rodina jako „zárodečná buňka státu“ a „ministerstvo na její upevnění“. Rodinná politika rané Spolkové republiky a její ideové základy, in: Role státu v německém hospodářství 20. století, II., ed. Martina Soukupová, Ivan Jakubec, Martin Kovář, Praha 2010, s. 199–237.

Zúčastnila se konferencí:

- „Des Herrn Residenten ruhmblicher circumspection undt dexteriteit ahnvertrawet.“ Leo van Aitzema als Landständischer Diplomat, Oberseminar Prof. Dr. Gudrun Germann, Historisches Institut, Universität zu Köln, 28. říjen 2014

- „Articles of faith.“ Der Westfälische Friede als Erinnerungsort der tschechischen Politikwissenschaft, mezinárodní kolokvium „Deutsch-tschechische und bayerisch-böhmische Erinnerungsorte“, Lehrstuhl für Neuere und Neueste Geschichte Osteuropas und seiner Kulturen, Universität Passau, 29.–30. listopad 2013
- Diplomatie der Landstände von Kleve-Mark gegenüber der Republik der Vereinigten Niederlande in den 1640er Jahren, Oberseminar Prof. Dr. Georg Schmidt, Historisches Seminar, Friedrich-Schiller-Universität Jena, 4. červenec 2013
- Kindergartenpolitik. Die Vorschulerziehung der Bundesrepublik der 1950er – 1960er Jahre als Feindbild der Kinderladenbewegung, doktorandské kolokvium Prof. Dr. Rainer Hudemann, Historisches Seminar, Universität des Saarlandes, 9. červenec 2012
- Argument rovnosti šancí v předškolní výchově ve Spolkové republice Německo na přelomu šedesátých a sedmdesátých let 20. století. Příklad frankfurtského projektu KITA 3000, kolokvium v rámci projektu GAČR 409/09/H024 „Role státu v německém hospodářství 20. století“, Katedra hospodářských dějin, Národohospodářská fakulta, Vysoká škola ekonomická v Praze, 22. září 2011
- Rodina jako „zárodečná buňka státu“ a „ministerstvo na její upevnění“. Rodinná politika rané Spolkové republiky a její ideové základy, kolokvium v rámci projektu GAČR 409/09/H024 „Role státu v německém hospodářství 20. století“, Ústav světových dějin, Filozofická fakulta, Univerzita Karlova v Praze, 5. říjen 2010
- Antiautoritäre Erziehung in der 68er-Bewegung. Ein Politikum?, mezinárodní kolokvium „The Political & Economic History of Central Europe in the 20th Century“, Katedra hospodářských dějin, Národohospodářská fakulta, Vysoká škola ekonomická v Praze, 27. listopad 2009

V rámci činnosti ústavu navázala spolupráci s Universiteit Antwerpen, Belgie, v rámci projektu doktorátu pod dvojím vedením. Intenzivně spolupracovala se zahraničními institucemi: Universität zu Köln, Eberhard Karls Universität Tübingen, Universität Hamburg, Friedrich-Schiller-Universität Jena, Universität Passau, Universität des Saarlandes.

Byla řešitelka projektu GAUK 13362/2013, Ideologická intervence v raném novověku. Příklad Nizozemí a Kleve-Mark ve 40. a 50. letech 17. století, 2013–2014.

Splnila všechny požadované atestace a složila státní závěrečnou zkoušku.

CELKOVÉ HODNOCENÍ DISERTAČNÍ PRÁCE

Práci "Ideologische Intervention in der Frühen Neuzeit. Beispiel der Republik der Vereinigten Niederlande und der Landstände von Kleve-Mark in den 1640er und 1650er Jahren" odevzdala v roce 2015 v řádném termínu.

Její práce se zabývá nizozemskými intervencemi v Kleve-Mark v období před a po 1648 a kriticky zkoumá roli tohoto roku jako mezníku. Vychází z odmítnutí „vestfálského“ konceptu suverenity a přiklání se k relationalistickému pojetí založenému na uznání. Zaměřuje se proto na komunikace jednotlivých zkoumaných subjektů (nizozemské republiky jako

intervenující mocnosti, braniborského kurfiřta jako legitimního panovníka a zemských stavů jako iniciátorů a adresátů intervence) o suverenitě, tak, jak probíhaly na poli tzv. dvorské veřejnosti, zejména v diplomacii.

V první části konstatovala, že nizozemská republika reagovala velmi konzervativně na legitimizační tlak vyplývající z její role jako nového člena vysoce monarchicky definované „dvorské veřejnosti“. Dále zkoumala vliv vnitřního politického systému a ceremoniálu na vystupování nizozemské republiky směrem navenek, kde konstatovala významnou roli provincie Gelderland. Na příkladu tří přímých diplomatických kontaktů s braniborským kurfiřtem jako panovníkem Kleve-Mark ukázala ochotu provincie Holland instrumentalizovat komunikační prostředky monarchické kultury k blokování politických projektů a ke komplikování spolupráce republiky s kurfiřtem. Velká část úspěchů kurfiřtské diplomacie byla ovšem dosažena prostřednictvím úzké spolupráce se zástupci provincie Gelderland v této oblasti.

V druhé části práce zkoumala typy intervence (ochrana cizích poddaných proti panovníkovi, obrana cizích poddaných proti třetím stranám, obrana vlastních poddaných) a zaměřila se přitom na argumentace užívané při jejich obhajování. Na základě analýzy argumentů, kterými se stavy snažily dosáhnout nizozemské podpory, kterými Nizozemci legitimizovali své akce a kterými se naopak kurfiřt pokoušel tyto delegitimizovat, konstatovala klíčovou roli Xantenské smlouvy (1614), která se etablovala jako legitimizační základna nizozemské role garanta v jülišsko-klevských zemích. Zároveň sledovala významnou obavu z možného nizozemského izolacionismu po uzavření míru se Španělskem, a to jak na straně stavů, tak na straně kurfiřta, přestože jejich představy o nizozemském angažmá byly velmi rozdílné. Jako klíčový mezník zpochybňující nizozemskou roli garanta vyhodnotila ztroskotání prostřednictví ve válce mezi braniborským kurfiřtem a neuburským falckrabětem v roce 1651, kterým byla tato role delegitimizována a nahrazena císařskou autoritou a vestfálským mírem jako argumentem.

Dále sledovala otázku, jaká byla role ideologie při aktivizaci a realizaci nizozemské podpory. Došla k závěru, že republikanismus nehrál na oficiální úrovni téměř žádnou roli ani při žádostech o podporu na straně stavů, ani v nizozemské legitimizaci této podpory. Apel na sdílenou politickou kulturu byl silnější ve veřejné debatě, kterou v práci vnímala jako součást nizozemského politického systému.

V třetí části práce se soustředila na evaluaci strategií zemských stavů a panovníka při dosahování svých cílů v nizozemském politickém systému. Stavy se vůči generálním stavům koncentrovaly na právní argumentace a byly schopny prosadit své argumenty až do oficiální argumentace tohoto nizozemského vládního tělesa. Klíčovou součástí jejich strategie shledala v angažování diplomatického agenta Lea van Aitzemy, jehož hlavní příspěvek spatřuje v usnadnění přístupu do systému pro stavy coby malého aktéra prostřednictvím sdílení jeho kontaktů a informačních sítí, ale i jeho statusu rezidenta hanzovních měst. Naopak v používání komisí generálních stavů identifikovala systémový prvek, který ovlivňoval vyhlídky stavů na dosahování jejich cílů negativně. S koncentrací agendy v důsledku nedostatku kapacit na straně generálních stavů byly návrhy stavů odkazovány do komisí,

jejichž primární agenda byla určována kurfiřtem. Kromě toho na rozdíl od kurfiřtových diplomatů stavy coby nestátní aktéři nemohly jednat s komisí přímo a byly závislé na jednáních o nich, aniž by se jich mohly účastnit.

Při hledání odpovědí na stanovené otázky a úkoly se autorka orientovala především na práci s prameny. Pracovala v archivech: Gelders Archief, Arnhem; Geheimes Staatsarchiv Preußischer Kulturbesitz, Berlin; Landesarchiv Nordrhein-Westfalen, Abteilung Rheinland, Düsseldorf/Duisburg; Nationaal archief, Den Haag; Stadtarchiv Wesel, Wesel.

Poznatky získávala i v korespondenci a pamětech klíčových historických osobností. Svého úkolu se zhostila velmi zodpovědně, prokázala, že si výborně osvojila metody práce historika. Zvládla bibliografickou přípravu, pečlivě se seznámila s dosavadní odbornou literaturou k danému tématu a plně ji využila. Neopomínula starší monografie, ani novější práce, zaměřila se především na nizozemské a německé historiky. Souhrnně využila ve své práci prameny a odbornou literaturu německé, nizozemské, anglické (anglo-saské), francouzské, italské a české provenience. Jako jednoznačně pozitivní skutečnost lze ocenit jeho práci s odbornými časopisy.

Pasáže podepřené studiem dokumentů jsou na vysoké úrovni. Vynikajícím způsobem byly využity nevydané prameny, autorka z nich často cituje, a vyvozuje z nich příslušné závěry. Navíc psala práci v cizím jazyce – německém. V tomto směru překročila standardní kompilační úroveň řady prací. Po formální stránce je studie standardně vybavena, plně vyhovuje požadavkům kladeným na tento typ práce. Úprava práce je vysoce profesionální. Výsledkem disertační práce je vynikající analýza, tedy původní historická studie.

Disertační práce PhDr. Ireny Kozmanové splňuje požadavky standardně kladené na disertační práci, plně ji doporučuji k obhajobě. Navrhuji klasifikaci – výborně.

doc. PhDr. František Stellner, Ph.D.

docent Ústavu světových dějin Filozofické fakulty Univerzity Karlovy v Praze

V Praze, 1. června 2015